

Katedra blízkovýchodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Jan Klik

Název práce: Současné pojetí hidžry

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě):
doc. PhDr. Miloš Mendel, CSc.

1. CÍL PRÁCE

Cílem práce bylo přiblížit problematiku soudobého pojetí hidžry - nábožensko-politického jevu a ideového konceptu, který s různou intenzitou provází dějiny islámu od samého počátku. Cíl byl v zásadě naplněn, ačkoli výsledek s názvem a předpokládanou strukturou práce ne zcela koresponduje (viz níže).

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Zadání práce bylo poměrně velkoryse pojato a autor se v něm poněkud zamotal, chtěl-li do ní zahrnout jak obecnou islámskou diskusi učenců i praxi určitého segmentu věřících a politických struktur v současnosti, a zároveň provést detailní sémantickou analýzu textů ISIS. Lze konstatovat, že jakkoli se jedná o badatelsky atraktivní a stále originální téma, není dosud na bázi základního výzkumu zpracováno tak dostatečně a komplexně, jako kupříkladu téma džihádu či jiných klíčových pojmů islámské věrouky a práva. O to více oponent oceňuje, s jakou vehemencí a soustavností autor ke zpracování přistoupil. Heuristický aspekt přípravy je asi nejprínosnější součástí práce. Tím spíš je na škodu skutečnost, že práce se měla zabývat „současným pojetím hidžry“ (viz název), což ne zcela odpovídá její výsledné struktuře a obsahu. První část má totiž „vytvořit kontextuální podlaží“ pro další výklad, má se zabývat „teoretickým“ pojetím hidžry (cca s. 6-35). Těžiště (s. 36-53) se ovšem věnuje metodologickému výkladu analýzy následujících textů, které se vlastně týkají „pouze“ časopisů Dábiq a Rúmija (jak autor v práci soustavně uvádí). Tato část působí dojmem určité disproportionce. Obě zmíněná periodika se vztahují výhradně k struktuře tzv. Islámského státu (ISIS). Nic proti tomu, ale název, vymezení tématu práce a její struktura pak měly danému záměru poněkud více odpovídat. Název mohl být rovněž obohacen o výstižný podtitul. Zcela upřímně: Autor měl teprve v souladu s dosaženými výsledky šikovněji stanovit cíl. Nebylo by na tom nic špatného. Téma hidžry ve smyslu historické tradice i jejího současného použití je podstatně širší, než jen texty ISIS. Oponent se tu rovněž nechce pouštět do drobných polemik ohledně metodiky analýzy zvolených textů a používání výrazů „semiotika“ vs. „sémantika“ byť autor svá teoretická východiska opírá o několik jistě prestižních teoretických prací, které

oponent nezná. Sám rozbor textů, obsažených ve výše zmíněných periodikách ISIS, je však soustavný a přehledný a k tématu hidžry se jednoznačně váže. V tom směru se jedná o originální přístup. Oponent jen na okraj dodává, že v poměrně rozsáhlé části týkající se „kontextuálního podlaží“, nejsou uvedeny některé – byť nemnohé – studie (L. Kropáček, M. Mendel) a monografie (A. Verskin a další). Jak už řečeno výše, shromáždění literatury (nemluvě o pramenech) bylo provedeno nadměru poctivě.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Jazykový projev autora je vyzrálý a kultivovaný, až na výjimky neobsahuje vážnější prohřešky proti stylistice a gramatice češtiny. Na textu je znát, že autor má blízko k arabštině a rovněž dohled školitele jistě učinil své. Oponent jako arabista tuto skutečnost dokáže ocenit – především fakt, že transkripce arabských termínů (toponym nebo osobních jmen) je vesměs jednotná. Je chvályhodné, že autor se nesnaží „vtěsnat“ tyto termíny do arabské ligvistické transliterace, což by text tohoto typu pouze zatěžovalo.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Práce je sama o sobě obsahuje řadu originálních zjištění a jistě by přinejmenším její část mohla být publikována v některém odborném periodiku. Jinak mohl položit ještě větší důraz na sémantickou analýzu textů ISIS, aniž by tím umenšil význam historického a náboženského kontextu.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až* Oponent upřímně lituje, že se nebude moci osobně zúčastnit obhajoby. Diskuse na dané téma by byla určitě podnětná. Zde nemá příliš smysl klást otázky k diskusi, bylo by jich mnoho. Takže snad jediná: Jak si autor vysvětluje, že k problematice hidžry v nejširším slova smyslu existuje v západní islamologii (včetně ruské a polské) relativně studií, než k jiným pojmům islámu, z nichž některé mají spíše inflační a povrchní povahu?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Oponent je přesvědčen, že autor si za předvedenou diplomovou práci zaslouží nejvyšší ohodnocení – a to i přes výše zmíněné kritické připomínky. Doporučuje tedy hodnocení *výborně* – samozřejmě s přihlédnutím k průběhu obhajoby.

Datum: 13. 6. 2020.